

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχόν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὁπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Ὀικουμένου τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀξιόστονον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ. δρ. 35. Ἐξάμην δρ. 19. Τοιμήνιος δρ. 10.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἀποκτείνου Γρ. Δ. 50. Ἀγ-
γλίας, Κύπρου καὶ λοιπῶν Ἀποικιῶν σελίνια 10.
Ἀμερικῆς δολλάρ. 4. Λοιπῶν χωρῶν φράγκα
Γαλλικὰ 25. Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ, 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ -- ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀρ. 88, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'—Τόμος 30ος

Ἐν Ἀθήναις, 7 Ἰανουαρίου 1923

Ἔτος 45ον—Ἀριθ. 6

Η ΜΙΚΡΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ MARIE GIRARDET]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5' (Συνέχεια)

Στὸ διπλανὸ λιβάδι, ἀκούγονταν κουδοῦνια. Στὸ δροσερὸ γρασιδιὶ ἔβο-
σκε ἓνα κοπάδι ἀγελάδες. Ἄλλες ἦ-
ταν πλαγιασμένες κι' ἐνῶ ἀναμασού-
σαν, ἔτρωγαν τὴ χλόη ὅσημποροῦ-
σαν νὰ φτάσουν καὶ κρατοῦσαν τὸ ἀ-
νέκφραστο βλέμμα τοὺς καρφωμένο
στον ὁρίζοντα. Ἄλλες περπατοῦσαν
διαρκῶς, ἄλλαζαν θέση.

Λιγάκι ἀπόμερα, ἓνας θαυμάσιος
ταῦρος, μὲ τὰ ρουθούνια τεντωμένα,
ἀνάσαινε τὸν ἀνοιξιότικον ἀέρα, σή-
κωνε τὸ πελώριο κεφάλι του κι' ἔ-
διωχνε μὲ τὴν οὐρὰ του τίς ἐνοχλη-
τικὰς μύγες.

Ἡ κυρία Ροζεμόντ, ποὺ δὲν ἦταν
πολὺ γενναία, ἔβαλε τίς φωνές :

—Κορίτσια !.. κορίτσια ! μὴν τρέ-
χετε... μείνετε κοντὰ μου. Κοιτάξτε
αὐτὸν τὸν πελώριο ταῦρο ! Νὰ γυρί-
σουμε, μὰ ὅχι διασπαστικά. Γιατί, ἂν τρέ-
ξουμε, θὰ μᾶς κυνηγήσῃ... Ζίνα, ἡ
Μεγαλειότης σου ἄς μοῦ δώσῃ τὸ χέρι.

Κι' ἡ κυρία Ροζεμόντ ἔτρεψε ἀπ'
τὸ φόβο.

Μὰ ξέρομε πὼς ἡ «Μεγαλειό-
της» κάθε ἄλλο ἦταν παρὰ ὑπάκοη.

Ἔβαλε τὰ γέλια :

—Θαρρεῖτε πὼς φοδᾶμαι ἐγώ,
κυρία Ροζεμόντ ; Τώρα θὰ ἰδῆτε
ἂν ἡ βασίλισσα τῆς Βαλκανίας
ξέρεῖ τί θὰ πῇ φόβος !

Καὶ πρὶν ἡ κυρία τῆς τιμῆς προ-
φθάσῃ νὰ τὴν κρατήσῃ, ἡ μικρὴ
προχώρησε πρὸς τὸν ταῦρο.

—Μεγαλειοτάτη ! Μεγαλειοτά-
τη ! φώναξε μ' ἀπελπισία ἡ κυρία
Ροζεμόντ.

Πηδηχτὴ κι' ἑλαφροῦλα, ἡ μι-
κρὴ βασίλισσα εἶχε φτάσει ὡς τὸ
μέρος ποὺ στεκόταν τὸ ζῶο.

Τὴ ἰδέα τῆς εἶχε κατεβῇ ;

Μάζεψε τὴν ἄκρη τῆς φούστας
τῆς, σταθῆκε ἀντίκρυ στον ταῦρο καὶ
τοῦ ἔκαμε μιὰ βαθειὰ ρεβερέντζα.

Τὸ ζῶο ἐδίετασε μιὰ στιγμὴ
μπροστά στ' ἄγνωστο κοριτσάκι
ποὺ ἀφηφούσε ἔτσι τὴ δύναμή του.

Ἀρχισε νὰ ἐβόη τὴ γῆ μὲ τὴν ὀπλὴ
του, τὸ μάτι του ἔβγαλε μιὰ φλόγα...

Ἀραγε θὰ τῆς ἔδειχνε ὅτι δὲν μπο-
ρῇ κανεὶς νὰ καταφρονῇ ἀτιμώρητα
τὴν ὀλικὴ δύναμη ;

Τώρα ἡ Ζίνα φοβήθηκε. Ὁ ταῦ-
ρος φαινόταν πολὺ ἀπειλητικός. Ἐ-
πρεπε νὰ τὸ στρίψῃ.

Ἀρχισε νὰ ψεύγῃ σιγὰ-σιγὰ καὶ ἡ-
ρεμα, συγκρατώντας τὸν ἑαυτὴ τῆς
μὰ γρήγορα τὴν κυρίευσε ὁ φόβος
καὶ τῶρα στὰ πόδια.

Ἡ βία τῆς τὴν ἔβλαψε. Ὁ ταῦρος,
καθὼς εἶδε νὰ κινῆται ἡ ἄσπρη φοῦ-
στα, ὥρμησε ξοπίσω τῆς.

Ἡ Ζίνα βγάζει μιὰ φωνὴ καὶ τρέ-
χει ὅσο μπορεῖ. Μὰ ἐκφνικὰ σκουν-
τάφτει σ' ἓνα στύλο, χάνει τὴν ἰσορ-
ροπία καὶ πέφτει φαρκδιά-πλατιά
πάνω στὴ χλόη.

Τότε ἡ ἄμοιρη κλείνει τὰ μάτια.
Πολὺ κοντὰ τῆς ἀκούει τὰ βαρεὰ βή-
ματα τοῦ ταύρου νὰ τρέχουν γοργὰ.

Τότε ἀπ' τὰ βάθη τῆς μνήμης τῆς,
ἀνέβηκε κάτι ποὺ εἶχε κάποτε ἀκού-
σει : ὅτι ἂν τύχῃ νὰ σὲ κυνηγᾷ ἓν

Ἡ Ζίνα, βλέποντας τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ...
(Σελ. 34, στ. 6').

ἄγριο ζῶο καὶ μένεις ὁλότελ' ἀσά-
λευτος, κινδονεύεις λιγότερο.

Μένει λοιπὸν ἀσάλευτὴ καί, μὲ τὰ
μάτια κλειστά, περιμένει.

Ὁ ταῦρος πλησιάζει... ἡ μικρὴ β-
σίλισσα νοιώθει πάνω στο πρόσωπό τῆς
τὸ κατὸ τοῦ χνῶτο νὰ βγαίνει ἀπ' τὰ
πλευριὰ τοῦ ρουθούνια.

Μυρίζεται τὴ Ζίνα, κάνει ἓνα-δουὸ
βόλτες γύρω τῆς, ὅπως ἡ γάτα ὅταν
παίζει μὲ τὸ πονεῖκι, ὅστερ' ἀκουμπᾷ
τὸ βαρὺ τοῦ πέλμα πάνω στο σωματά-
κι τῆς...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7'

Ἐπειδὴ κακομεταχειρίστηκε τὴ βασίλισσά του

Ἡ Ζίνα πνιγόταν κάτω ἀπ' τὸ φο-
βερὸ αὐτοῦ θάρους. Ἐνόμιζε πὼς ἡ τε-
λειτὴ τῆς στιγμὴ εἶχε φτάσει. Ἡ
καρδιά τῆς χτυποῦσε δυνατὰ, μὰ ἔβαλε
δλὴ τῆς τὴ θέλησιν νὰ μὴ σαλέψῃ κα-
θόλου.

Σὺν σὲ δνισερ, ἀκουγε τίς φωνές τῆς
κυρίας Ροζεμόντ καὶ τῶν δυὸ κοριτσιῶν.

Οἱ φωνές τῆς τραβήξαν τέλος τὴ ν
προσυχὴ τοῦ γελαδάρη. Διὰ λόγια τοῦ
ἔρεσεν : ὁ ταῦρος γνώρισε ἀμέσως

Ἦταν ἓνας Οὐγγρος μὲ χοντὰ μουστάκια...
(Σελ. 34, στ. α').

τόν ἀφένετ' του, ἄφισε τὴ λεία του καὶ τὸν ἀκολούθησε.

Τότε ἡ Ζίνα, μὲ τὴ βοήθεια τῆς κυρίας τῆς τιμῆς, σηκώθηκε ὀρθή. Μὰ τέτοιες συγκινήσεις δὲν περνοῦν τόσο ἀπλά: Ὅλα γύρω τῆς ἐχόρευαν. Ἀφίσε ἕνα βαθὺ ἀναστεναγμὸ καὶ λιποθύμησε.

Ἡ κυρία Ροζεμόντ καὶ τὰ δύο κορίτσια ἔτρεξαν νὰ τὴς δώσουν τὴς πρώτες βοήθειες. Ἐδρεξαν τὰ μαντηλάκια τους σὲ μιὰ δροσερὴ πηγὴ ποὺ κυλοῦσε ἐκεῖ-κοντὰ καὶ τῆς ἔβαλαν στὸ χλωμὸ μέτωπο τῆς Ζίνας.

Σιγὰ-σιγὰ ἡ μικρὴ βασίλισσα ξαναρχόταν-σὸν ἐαυτὴ τῆς. Μὰ τῆς ἦταν ἀδύνατο νὰ κἀν περὶ τὸ δρόμο ποῦ, λίγες στιγμὲς πρωτότερος, εἶχε τόσο χαρούμενα περάσει.

Θέλησε νὰ δοκιμάσῃ. Μὰ ὅστερ' ἀπὸ λίγα δῆματα, κατάλαβε πὼς τὰ γόνατά τῆς ἔτρεμαν καὶ δὲν ἐννοοῦσαν νὰ τὴν ὑπακούσουν.

Ἐστειλαν στὸ παλάτι ἕνα παιδάκι τῆς ἐξοχῆς ν' ἀναγγεῖλῃ τὸ νέο.

Καθένας φαντάζεται πόση σύγχυση προξένησε στὸ παλάτι αὐτὴ ἡ ἀγγελία.

Ἀμέσως ὁ ἀντιβασιλιάς πρόσταξε καὶ ἔξεψαν τὰ πιδ πειθήνια ἄλογα στὸ πιδ γερὸ ἀμάξι τῶν βασιλικῶν σταύλων. Μπήκε μέσα μαζί μὲ τὴν πριγκίπισσα Βαλεντίνα καὶ ὁ ἀμαξίας ἔλαβε διαταγὴ νὰ κινήσῃ μὲ καλπασμό.

Ὁ δρόμος τοῦ ἐφάνηκε μακρὸς, μὰ οἱ φόβοι τοὺς διαλύθηκαν ὅταν εἶδαν τὴν ἡρωίδα μας νὰ κάθεται στὸν ἥσιο μιὰς θελανιδιάς καὶ νὰ συζητῇ ἡσυχὰ μὲ τὴς φίλες τῆς.

Ἡ Ζίνα ἐξόφλησε μὲ μιὰ νύχτα πυρετοῦ. Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν στὸ πόδι: μὰ ὀρκίσθηκε, λιγάκι ἀργά, νὰ μὴν ξανακάνῃ ρεθερέντες ἐκεῖ ποῦ δὲν χρειάζονται.

Αὐτὴ ἡ περιπέτεια θάβαζε ἀραγε μυαλό στὸ τρελλὸ κεφαλάκι τῆς;

Ὡστόσο παντοῦ εἶχε διαδοθῇ ἡ φήμη δι' ἡ μικρὴ βασίλισσα εἶχε διατρέξει σοβαρὸ κίνδυνο. Ἄλλοι ἀπλοποιῶσαν τὸ ἐπεισόδιο, ἄλλοι τὸ ἐξόγκωναν. Μερικοὶ μάλιστα εὐφάνταστοι ἔλεγαν πὼς κάποιος «τέρας» λίγο ἔλειψε νὰ καταβροχθίσῃ τὴ βασίλισσα!

Αὐτὸ ἔδωσε ἀφορμὴ σὲ μεγάλες ἐκδηλώσεις ἀγάπης γιὰ τὴ Ζίνα. Ὅλη μέρα, ἔξω ἀπ' τὸ παλάτι ἦταν μαζεμένα περνὰ πλῆθη, ποῦ ζητοῦσαν νὰ τὴν ἴδουν.

Ἡ περιπέτεια αὐξήσε τὴ δημοφιλία τῆς.

Κάποιος ἔρριξε μιὰ ἰδέα: νὰ θανατώσουν τὸν ταῦρο ποὺ εἶχε ἀσεβήσῃ ἐπὶ τῆς βασίλισσας!

Ἡ Ζίνα δὲ βαστούσε βέβαια καμμιὰ μνησικακία. Μὰ ἡ λαϊκὴ ἐπιθυμία ἔπρεπε νὰ ικανοποιηθῇ. Τὸ δουρτιὸ

συμβούλιο λοιπὸν ἐβγάλε ἀπόφαση, ὑπογραμμένη ἀπ' ὅλα τὰ μέλη του, ποὺ καταδίκασε σὲ θάνατο τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο, «ἐπειδὴ κακομεταχειρίσθηκε τὴ βασίλισσά του. Κι' ὁ ἀσεβὴς ταῦρος ὁδηγήθηκε στὰ σφαγεῖα.

Μὰ αὐτὸ μόνο δὲν ἦταν ἀνεκτό: τὴ θανατικὴ ἐκτέλεση ἀκολούθησε μεγάλῃ γιορτῇ.

Μιὰ διαδήλωση περνοῦσε ἀπ' τοὺς δρόμους μὲ σημαίες καὶ ὄργανα. Μπροστὰ-μπροστὰ κρατοῦσαν τὸ κεφάλι τοῦ ταῦρου καταστολισμένο μὲ λουλούδια καὶ γιρλάντες. Τῶχαν βάλει πάνω σ' ἕνα φορεῖο, ποῦ τὸ βαστοῦσαν εἰκοσι ἄντρες ντυμένοι σὰ ρωμαῖοι μονομάχοι.

«Μὲ τὸ δάχτυλό στὰ χεῖλη, ἔδειχνε στίς φίλες τῆς...» (Σελ. 34, στ. β')

Ἦτοτε ἐρχόταν ἕνα ἄρμα, ρωμαϊκῆς ἐποχῆς καὶ αὐτό, ὅπου εἶχαν καθήσει ἡ Ζίνα, ἡ Κάρολα καὶ ἡ Μίλλυ. Ὁ ραιότερο θέαμα δὲ μπορούσε νὰ γίνῃ: ἡ μικρὴ βασίλισσα χαιρετοῦσε δεξιά, ἀριστερά, νεύοντας φιλικὰ σ' ὅλους τοὺς ἐγγύς. Ὁ ἐνθουσιαστὴς ἦταν ἀπερίγραπτος καὶ ἡ χαρὰ τῆς Ζίνας ζωηρότατη ποῦ τὴν ἀγαποῦσαν ὅλοι, μεγάλοι καὶ μικροί.

Δὲν ἄκουγες παρὰ ζήτω. Καμμιὰ ἀντίθετη φωνὴ δὲν χάλασε τὸν ἐνθουσιασμό. Ἀν ὀρισκόταν κανεὶς φθονερὸς ἢ δυσανεκτῆς νὰ μιλήσῃ, ὁ λαὸς δλόκληρος θὰ τὸν ἔκανε νὰ τὸ πληρώσῃ ἀκριβὰ.

Πίσω ἀπ' τὸ βασιλικὸ ἄρμα, κινου-σε τὸ θαυμασμὸ ὁ ἀντιβασιλιάς πάνω στὸ καστάνο του ἄλογο. Ἦτοτε ἐρχόταν πλῆθος δλόκληρο ἀπὸ ἀθλητῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν.

Ὅταν ἡ πομπὴ τελείωσε καὶ ἡ Ζίνα γυρνοῦσε στὸ παλάτι, ἔφεραν τὸ σῶμα τοῦ ἱστορικοῦ ταῦρου σὲ μιὰ πλατεῖα, ὅπου οἱ χαρὰπῆδες τὸν ἔκοψαν καὶ

τὸν μοίρασαν στοὺς πιο φτωχοὺς. Ἦτοτε ὅμως ἔσφαζαν ἄπειρα βώδια καὶ πρόβατα καὶ μοίρασαν σ' ὅλον τὸν κόσμο. Βιρέλια δλόκληρα κρασι-οῦ ἄδεισαν καὶ ὅλοι ἔφαγαν καὶ ἤπιαν, κεῖνο τὸ βράδυ, στὴν ὑγειὰ τῆς βασίλισσας τους.

Μόλις κατὰ τὴς τρεῖς τὸ πρωῒ λιγότεψε καὶ ἔσβυσε ὁ θόρυβος καὶ ἡ ὄχλο-βοὴ στοὺς δρόμους.

Ἐνῶ ὁ λαὸς διασκέδαζε μὲ τὸ δικό του τρόπο, στὸ παλάτι ἦταν μεγάλῃ συγκέντρωση, χορὸς, τραγούδια, παιγνίδια.

Ἡ μικρὴ βασίλισσα ἦταν ἡ ψυχὴ τῆς γιορτῆς. Ὅλοι τῆς ἔδιναν συγχαρητήρια καὶ ἐπαίνους. Διηγῆθηκε χίλιες φορές τὴν περιπέτεια τῆς καὶ στὸ τέλος πᾶς ἐνόμιζε πὼς ἦταν ἀληθινὴ ἡρωίδα, ἐνῶ μιὰ χωριατοπούλα, σὲ τέτοια περίσταση, δὲ θάχε τίποτε παραπάνω ἀπὸ ἕνα γερὸ μάλωμα...

Ἀργὰ πῆγε στὸ δωμάτιό τῆς, κουρασμένη μὰ γεμάτη εὐτυχία. Ἀποκοιμήθηκε μὲ πλήρη ἐμπιστοσύνη στὴν ἀγάπη τῶν ὀπτηκῶν τῆς, ἐνῶ τ' αὐτιά τῆς ἐβοῦιζαν ἀκόμη ἀπὸ τὰ ἐγκώμια καὶ τὴς ζητωκραυγές.

Ὡστόσο, ποτὲ δὲν σκέφθηκε νὰ ἐκναπᾶ ἐξοχικὸ περίπτερο περὶ. Τώρα πᾶς ἔβγαλε μόνο καθάλα ἢ μέσα σ' ἄμαξο. Κι' ὁ κόσμος ἔβλεπε τὴ Ζίνα νὰ ὀδηγᾷ μόνη τῆς δύο λευκὰ «πόνεϊ», ζεγμένα, σ' ἕνα κομψότατο ἀμαξάκι, ποῦ τὸ φαιδρυναν τέσπρα φουστάνια καὶ οἱ ἀργυρὲς φωνούλες τῆς Μίλλυ καὶ τῆς Κάρολας.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟ ΦΙΛΟ ΠΟΙΗΤΗ

Ἄς πιούμε, φίλε, ἀπ' τῶν Μουσῶν τὸ μυρωμένο μέλι: ὁμορφὴ εἶν' ὦρα ἀποθυμίας καὶ ἐξέλιξη ἡ κυψέλη. Μέσ' στὴν καρδιά μας κελαιδοῦν τ' ἀηδόνια ἐνὸς Ἀπρίλη καὶ ψήνει δίψα ἀχόρταγη τὰ φλογερά μας χεῖλη.

Πὼς λαχταρᾷ μας ἡ ψυχὴ νὰ ξανοιχθῇ, νὰ μάθῃ! Στῶν ἐπικῶν, στῶν λυρικῶν, στῶν τραγικῶν τὰ βάρη ψύχνει γιὰ νάβρῃ τὸ λαμπρὸ καὶ ποθεῖν διαμάντι, ἐνὸς Αἰσχύλου τόνειρο καὶ τὴ χαρὰ εἰδὸς Δάντη.

Μακριὰ μας νὰ τὸ λαμπερὸ καὶ εὐλογημένο ἀστὲρι! Μακριὰ μας νὰ οἱ ἀνθοτοπιὲς καὶ νὰ τὸ καλοκαίρι! Κι' ἴσαμε καὶ ἕνα σκοτεινὸ καὶ μαῦρο μονοπάτι: φίλε, τὸ χέρι σου ζητῶ καὶ τὸ δικό μου κρατεῖ.

ΙΩΑΝ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ 190...

... Ὁ ἀχρυσοπάρμενος μῶλος εἶν' ὑπνωτισμένος κάτω ἀπ' τὸ πυροτέχνημα, τὸ ἄσβεστο γαλίζιο, τοῦ δεινω-βριάντικου οὐρανοῦ. Τὸ κατράμι, οἱ ρενοῦτες μπογιὲς ποὺ βάφουν τὴς βάρκες, ὁ σανὸς, μαζί μὲ τὴν ἀνάσα τῆς ὑγρασίας ποὺ εἶν' ἀφαντὴ τὴν ὥρα στὴν ἀτμοσφαῖρα, μὰ ποὺ μεθαῦριο θὰ γίνῃ ἀκατάπαντο νερό, μυρίζουν ὅλα μαζί ἀνακατεμένα. Ἀνάμεσα στὰ ξερὰ κοτσάνια τοῦ ἀχύρου, εἶναι σπαρμένοι κόκκινοι σπόροι πιπεριάς ποὺ ὁ ἄνεμος τοὺς τινάζει τὴ νύχτα ὡς τὴ θάλασσα. Τὸ βροῦν-βροῦν, οἱ ἀρπαχικὲς σταχυολογήστρες, γριῆς κορυελισμένες, μαῦρες σὰν κοράκια, θάβουν καὶ σκυφ. ἐς, σκουντῶντας ἢ μιὰ τὴν ἄλλη, θὰ χουφτιάσουν τ' ἀνόμελα κοτσάνια μὲ τὰ κοκκαλιάρικα χέρια τους...

Πλανιόμαστε στὸ μῶλο ἀνάμεσα σὲ μιὰ λιτανεῖα καταρτιῶν.

Τὰ ἡχηρὰ μας βήματα τρίζουν ἀπάνω στὰ πετραδάκια τῆς ἐσπλυμένης ἀμμουδιάς, ποὺ μυρίζει ὠρες-ὠρες τόσο ζωηρά, σὰν νὰ καίγεται χαρτί. Ὁ ἄερας τινάζει τοὺς ιαντικοὺς γιακάδες μας, καὶ ἀνάμεσα στὸ πέλαγος σαλπίζει τὸν πανικὸ γιὰ τ' ἄσπρα πανάκια ποὺ φτερουγίζουν στὸ θαλασσὶ, γιὰ τὴς βάρκες ποὺ μονοσουλᾶνε κοντὰ στὴς ἀκρογιαλιές, γιὰ τὰ πομπικὰ κατάρτια ποὺ δείχνουν τὸν οὐρανὸ, — αὐτὸν τὸν ἀποχαιρετιστικὸ οὐρανὸ, ποὺ μᾶς περιζῶνει φωτερός, ἀφαιρεμένος.

Ἐδῶ εἶν' ἡ μπανιέρα μας: τώρα πᾶς κάνουμε μπάνιο μὲ τὸ νοῦ μας, σ' αὐτὰ τὰ ἀλαφρόνερα καὶ ἀλαφρό-χρωμα κίματα καὶ ὁμοῦς θαρροῦν νὰ χουμῇ τὴ γέυση τῆς πικρῆς τους ἀρ-μῆς στὸ λάφυγγά μας. Μεθαῦριο αὐ-τὲς οἱ μπανιέρες θὰ ταξιδεύουν ἀπάνω στὸν ἀφρό: τὰ σανίδι τους, ὅπου τώρα τὸ ζευγαρωτὸ μας βῆμα ἀφήνει ἕνα ὑπόκοφο ἦχο, θὰ γίνουν ἀφαντα κάτω ἀπ' τὴς πρίστρες τοινυμῆς καὶ κεῖ-πέ-ρα, στὸν ἄλλο μῶλο, τὸν πεσμένο, τὸν ἔρημο, τὰ πομπικὰ κύματα θὰ χτυπή-σουν ἕνα-ἕνα τὴς ἀρχαῖες πέτρες καὶ ἀπὸ μακριὰ, καὶ ἀπὸ δῶ-χάμω, θ' ἀκούγονται νὰ βουίζουν ἀμέτρητα «ζήτωωω» — καὶ ὕστερα ἡσυχία... καὶ πάλι «ζήτωωω», καὶ πάλι ἡσυχία: οἱ φωνὲς τῆς φουρτούνας ὅλος ὁ γιὰ τὸ θᾶν' ἕνας ἄσπορος καπνὸς ποὺ κυματί-ζει τὰ κατάκλειστα σπιτάκια θάχων, κάτω ἀπ' τὸν χειμῶνα, τὴν πελιδνὴ ὄρη ἐνὸς προσώπου ποὺ περιμένει ἄ-ξαφνο χτύπημα... Ἐδῶ, ἀπ' τὸ με-γάλο δρόμο ποὺ προχωροῦμε ὁλο-ἕνα, ποὺ ἀπ' τὸ μακρονλὸ αὐλάκι πίνει ἕνα δοντρούλακι μὲ παραλυτικὰ κλιδιά καὶ ἕνα γαλῆμι ὀρχητικὸ, θάο-χοντα συντροφιά, διωγμένες ἀπ' τὸ βορρῶ, οἱ γυναῖκες ποὺ συνάζουν ξυ-

λαράκια, λουμίνια καὶ χόρτα: θὰ τρέ-χουν πίσω ἀπ' τὰ ὀγκωμένα φουστὰ-νια τους, μὲ τὸ μαῦρο μαντήλι τους ἀνεβασμένο ὡς τὸ στόμα. Τὰ στεγνὰ λουλούδια, οἱ κίτρινες ἀχαρὲς παπα-ροῦνες καὶ οἱ μολόχες, φουτωμένες στὰ χαλάσματα ποὺ τρεμουλιάζουν ἀπ' τὸ κρύο, γυμνὲς ἀπάνω στὸ κατσάνι τους, — ὅλα τὰ λουλούδια θὰ τὰ μαθήσῃ ὁ χειμῶνας ἀπάνω στὸ μεγάλο τάφο τῆς θάλασσας.

Μόνο τὴν τρικυμῖα δὲ θὰ μπορῶ νὰ μαθήσῃ: τ' ἀλιγόστευτα κῆρυα τῆς ἄνεμος κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὰ μα-θήσῃ.

Ἀλήθεια, πιά, ἔρχεται ὁ χειμῶνας. Μακριὰ, κάποιε χωριατόπουλα, κα-βάλλα στὰ γειτορικά τους; μακριά-νουν, μιὰ ἀράδα, ἀπάνω στὸν περα-στικὸ καρρόδρομο, καὶ τραγουδοῦνε κοινῶντας τὰ καλάμια τους: μὲ τὴς ζεστές φωνὲς τους λὲς πὼς θέλουν νὰ ζεστάνουν τὴν ἀτμοσφαῖρα ποὺ κρυώ-νει. Κι' ἄλλα παιδιὰ τραγουδοῦνε, κα-βάλλοντας τὴ μετὰ ἄλλη γέφυρα τοῦ σιδηροδρόμου. Κι' ὁ ἄνεμος τραγου-δάει, μὰ τὸ τραγοῦδι του ἔχει φαρυγ-γίτιδα...

Ἀλήθεια θὰ χειμωνιάσῃ. Ἡ γιὰ γὰ χθὲς φόρεσε τὸ μποξά τῆς καὶ ἔκρυψε ἀπὸ κάτω τοῦ τὰ χέρια τῆς, ποὺ μοιά-ζουν σὰ χέρια μέσῃ στὸ νερό. Ἡ μαμά ἔβγαλε κατὶ χειμωνιάτικο ἀπ' τὸ ντου-λάκι καὶ ἡ κάμαρα μέθυσε ἀπὸ ναφθαλί-νη. Κι' ἡ μαμά μουρμούριζε σιγὰ-σιγὰ τὸ τραγοῦδι, τὸ παλιὸ τραγοῦδι, «ὦ γλυκυτάτη ἀνάμνησις...» Πῶς ξερεῖ, θὰ τῶλεγε ἴσως γιὰ τὴ ναφθαλίνη...

Ἀντίκρου μας περνᾷ μιὰ τρίτα, σί-ζοντια τὰ νερά, ποὺ παλίζουν μὲ τὴς μαβιὲς ἀνταγίες τῆς δύσης.

«—Πρόσεξε, πρόσεξε!» «—Θὰ γίνῃς μούσκεμα...» «—Ἐδῶ, παιδί μου». «—Δόσε μου τὸ χέρι σου...» «—Μα-μὰ...» «—Πῶς με καλά...» Γυνές, ἄιτονες, δειλές, σὰ μετανοημένες, δι-σταχτικὲς σὰν ἀμαρτωλές, χάνονται οἱ φωνὲς μας καὶ ὁ μικρὸς ξερός βήχας, ὁ τόσο παιδικὸς. Σ' αὐτὴ τὴν ἡσυχία, ποὺ μᾶς κάνει νὰ χάσκουμε καὶ νὰ ὀνειρευόμαστε, μόνο τὸ νερὸ μιλάει, τρυφερά, χαϊδευτικά, μὲ τὰ βράχια καὶ τὴς κουφάλες. Νὰ ἡ σπηλιά, ποὺ στὰ-ζει ἀνέρια ἀπὸ μέσα: ἐκεῖ στὸ βά-θος, εἶναι μιὰ φουστὰ κόκκινη ἀπάνω στὸ πηγαυοερχόμενο νερό, σὰ στρογ-γυλὸ μεγάλο φλασκὶ ἀχιβάδες, κοχύ-λια, διστρακα, φύκια μελαγχολικά, τσακ-μακόπειρες μ' αἱμάτινες φλέβες, κι-τρινωπὲς ἀλαφρόπειρες, ἐσπλέονται γιὰ πάντα στὸν ἀφώτιστο βυθὸ: οἱ γλάροι θὰ κουρνιάζουν τὴ νύχτα καὶ τὰ πυροφάνια θὰ τοὺς ξεφνιάζουν σέβοντας τὴν κλαψάρινη φλόγα τους ἀπάνω στὸ νερὸ καὶ ἀναζητῶντας ἀχι-νούς, καβούρια, χταπόδια. Ἀχ τί ὤμ-

μορφα βότσαλα, στρογγυλεμένα, κα-τάσπρα σὰν κῆρυα: καὶ ἐκεῖνα τὰ σοκο-λατόχρωμα, σοῦρχειται νὰ τὰ πιπιλί-σῃς μὲ τὸ στόμα σου!

Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, στὴν πεδιάδα, στὰ δρομάκια ποὺ ἄλλοτε σάλευαν τὰ πράσινα ἀραποσίτια, στὸν ἄερα, σκορ-πίζεται μιὰ κόκκινη μελαγχολία. Κάποιο θεόρατο φώσφορο ἀνάβει πίσω ἀπ' τὸν δριζόντα καὶ κοκκινίζει τὸν ἥλιο καὶ κοκκινίζει τὴν ὥρα. Κι' ὅσο γυρνοῦμε πᾶς πίσω, θαρροῦν πὼς ἕνας ἀφρός, λιγοστὸ πανάκι, μικρὸ μαντηλάκι χω-ριατικοῦ, καίει σὰν λευκὴ τρεμουλιαστὴ φλόγα εἰσιμώσαστη στὸν δριζόντα, καίει ἕνα ὕστατο «ἀντίο» στὸ φθινό-πωρο ποὺ φεύγει.

(«Σὰν Ζωὴ καὶ σὰν Ὀνειρο»)

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΞ

ΑΝΕΛΠΙΣΤΗ ΛΥΣΗ

[Πρωτοχρονιάτικο διήγημα]

Ῥοδοκόκκινη, καλοφημένη, ἡ Βα-σιλόπηττά μας εἶχε τὴν πιδ τιμητικὴ θέ-ση στὸ τραπέζι, σωτὴ βασίλισσα τῆς Πρωτοχρονιάτικης γιορτῆς. Γύρω τῆς τ' ἄλλα φαγώσιμα ἔμοιαζαν σὰν σω-ματοφύλακες τῆς, ἔτοιμοι νὰ κομμα-τιαστοῦν ἀπὸ τὰ μαχαίρια μας, νὰ καρφωθοῦν ἀπὸ τὰ πηροῦνια μας καὶ νὰ περάσουν στὰ στομάχια μας, πρῶ-τα αὐτά, καὶ καὶ νὰ κάνουν τὴν τελευ-ταία ὁδοποχίττὰ κομμάτια τῆς πητ-τας ποὺ θὰ τρώγαμε τελευταῖα...

Κανένας μας ὅμως δὲν ἐπρόσχε τὰ φαγιά, γιατί: τὴς ματιὲς ὅλων μας τραβῶσε σὰν μαγνήτης ἡ Βασίλισσα τοῦ τραπέζου, ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὴς νο-στιμάδες ποὺ μᾶς ὑποσχόνταν στὰ κομ-μάτια τῆς, μᾶς ἔδινε καὶ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα, πὼς θὰ μᾶς τῶχανε ἡ ἀσπμέ-νια δραχμῇ, ἡ κρυμμένη μέσα τῆς: τὸ γούρι ὅλης τῆς χρονιάς!

Τὴν ἐπιθυμία γιὰ τὸ εὔρημα τῆς δραχμῆς τὴν ἐδιάβαζε ζωηρὴ στὰ μά-τια τῶν δύο μικρῶν κοριτσιῶν μου, ποὺ ἦταν τότε τὸ ἕνα ἐννέα χρόνων καὶ τὸ ἄλλο ἔξη.

Ὅταν ἔφτασε ἡ στιγμή τοῦ κοφί-ματος τῆς πηττας, ἐγώ, σὰν ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, τὴν τράβηξα κοντά μου καὶ ἀρχισα μὲ τὸ μεγάλο μαχαίρι νὰ κόβω τρίγωνα κομμάτια, ὀνοματί-ζοντας καθένα μὲ τὴ σειρά του: πρῶ-τα τοῦ Χριστοῦ, ὕστερα τῆς Παναγίας, τ' Ἀγ. Βασιλῆ, τοῦ σπιτιοῦ, τῆς μάν-νας μου, δικό μου, τῆς γυναικας μου καὶ στὸ τέλος τῶν παιδιῶν μου... Μὰ τὸ μαχαίρι, χωρίζοντας αὐτὰ τὰ δύο τελευταῖα, βρήκε τὴ δραχμὴ ὀρθή, τὴ χτύπησε στὴν περιφέρειαν, τὴν κατέβασε κάτω καὶ τὴν ἔρριξε στὸ τραπέζι: ὥστε δὲν ἔμεινε σὲ κανένα ἀπ' αὐτὰ τὰ δύο κομμάτια.

—«Αἱ ἐμένα! ἐμένα!» φώναξαν τό-

τε και τα δύο κορίτσια μαζί κι' απλώσανε τα χέρια τους για τα την πάρουν.

Η στιγμή ήταν δύσκολη. Θα είχαμε ασφαλώς φωνές, γκρίνιες, μαλώματα, κλάματα, και το τραπέζι μας θα τελείωνε άσχημα ύστερα από τόσο καλή αρχή... Τότε σαν άστραπη μου πέρασε από το μυαλό η ιδέα να κόψω τη δραχμή στα δύο, σαν το σοφό Σολομώντα, που έπρότεινε να χωρίσουν στη μέση το παιδί που το διαφιλονικούσαν δυο μαννάδες... Μά με πρόλαβε άλλη, πιο απλή ιδέα. Και χτυπώντας το μαχαίρι, φώναξα δυνατά: «Σιωπή!». Έπειτα είπα σοβαρά στους τούς αυτοσχέδιους σίχους:

Παίρνει τη δραχμή το χέρι που κρατούσε το μαχαίρι και την έκανε να πέση! Απ' τών κομματιών τη μέση! και πήρα τη δραχμή και... την έβαλα στην τσέπη μου.

Όλοι γέλασαν εδωχριστημένοι και με πολλή όρεξη άρχισαν να τρώνε τα κομμάτια της πηττας, — ενώ οι μικρές μου κόρες έδειχναν με τα μάτια τους πως θαυμάζανε την ανέλιξη της λύσης που βρήκα, για να βιώσω την άφορη ένοχ αδελφικού μαλώματος...

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΝΑ ΜΗ ΒΡΕΘΟΥΝ ΟΥΤΕ ΑΛΛΟΙ ΔΥΟ...

Αγαπητοί μου,

ΔΙΞΕ και σε μένα η Διάπλασις τα γράμματα των Αιγυπτίων εκείνων συνδρομητών της που παραπενοούντα για την «ετραστία διαφορά» της συνδρομής... Ξέρετε πόσα ήταν; Δυό! Της γύρεψα να ιδώ μή τυχόν ήταν κι' άλλα, μα δεν ήταν κανένα. Που θα πή, ότι μέσα σε χίλιους τόσους συνδρομητές που έχει η Διάπλασις στην Αίγυπτο, στην Κύπρο, στην Εδρώπη και στην Αμερική, δυο μόνο βρέθηκαν να της γράφουν τέτοιο παράπονο. Θέλετε να τώχουν—κι' άς μη το γράφουν,—άλλοι δυο, άλλοι πέντε, άλλοι δέκα; Δεν είναι τίποτα. Κι' όμως δεν μπορώ να σάς πω πόσο μ' ελόπησαν εκείνα τα δυο γράμματα! Γιατί, όπως σάς είπα κι' η Διάπλασις στην Αλληλογραφία, δεν είδα 'ς αυτά παρά την πρόθεση, την προσπάθεια δυο Έλληνοπαιδών να έπωφεληθούν,— έπειδή έτοχε να μένουν μακριά, — από τη δυστυχία της Μητέρας τους, της Πατρίδας τους, της Ελλάδος! Αν ήταν ξένοι που

διαβάζουν ελληνικά και παίρνουν τη Διάπλασι για τη γλώσσα,—γιατί έχουνε και τέτοιους, — δεν θα μου έκανε καμιά εντύπωση. Θα το έβρισκε φυσικώτατο. Αλλά από Έλληνες, από Έλληνόπουλα, από παιδιά μας τέτοιο δεν πράγματι περίμενα ποτέ!

Για να καταλάβετε και σεις πόσο κακή, ταπεινή, άδικη, ανειπατριωτική ήταν η σκέψη των δυο εκείνων, άρκει να σκεφθώτε τουτό: 'Αντι να συγκινήθουν από την περιπέτεια της πατρίδας, από την πτώση της ελληνικής δραχμής που την έπροκάλεσαν τόσες εθνικές συμφορές αντι να συλλογισθούν την οικονομική μας κατάσταση και να μά; βιτηήσουν όπως θα μπορούσαν απεναντίας, λογάριαν να στηρίχθουν 'ς αυτή, για να παίρνουν τη Διάπλασι σχεδόν χάρισμα! Γιατί αυτό έπρότειναν: να πληρώνουν σαν τούς Έσωτερικούς 35 δραχμές και να προσθέτουν μόνο τη διαφορά των ταχυδρομικών. Μ' ένα σελίνι δηλαδή ή με δυο-τρία γρόσια να κάνουν τη δουλειά τους. Κι' άς πνιγόμαστε μεις, άς χαγνόμεστε. Πεντάρα παραπάνω δεν δίνουν αυτοί οι κύριοι! Ο λόκος που χαιρείται στην ανεμοζάλη, έχει το δόλαιο το δικαιοδοσία ότι είναι λύκος και θέλει ναρπάξη πρόβατα. Αλλά φυλά και ξένι. Αυτοί όμως, οι Έλληνες, τι δικαιοδοσία μπορούν να έχουν; Γι' αυτό είπα πως από Έλληνες δεν περίμενα τέτοιο πράγμα ποτέ!

Η Διάπλασις σάς έζήτησε την οικονομική άποψη του ζητήματος. Σάς είπα πως ήταν αδύνατο να έζηθη αναλόγως ή συνδρομή του Έσωτερικού σάς έδειξε πως την εποχή του πολέμου, όταν η ελληνική δραχμή ήταν δφωμένη, οι φίλοι μας του Έσωτερικού επλήρωναν, με το νόμισμα του τόπου τους, όσα σχεδόν και σήμερα με την αύξηση της συνδρομής και τέλος έπρόσθεσε ότι μ' αυτό το συνδοσμο προσπαθεί σήμερα να φέρη το ισοζύγιο, γιατί από τη συνδρομή των Έσωτερικών έχει ζημία, που με το άζημιώτό τους τη σκεπάζουν οι Έσωτερικοί. Αυτά λοιπόν τα ξέρετε, όποτε είναι περιττό να σάς τ' αναπαύω κι' έχώ. Θα έμεινουν όμως στην ήλική άποψη, γιατί αυτή μ' ενδιαφέρει.

Οι Έλληνες του Έσωτερικού, όσοι πονούν αληθινά την πατρίδα τους κι' είναι σε θέση να τη βοηθήσουν, 'ς αυτή την περίπτωση δεν θα το δείξουν; Έτσι κι' οι Έλληνόπαιδες του Έσωτερικού, όσο θεωρούν αληθινά μητέρα τους τη Διάπλασι, τώρα θα το δείξουν... Ξέρω πολλούς Έλληνες που μένουν στην Αίγυπτο, στην Αγγλία, στην Αμερική, κι' έχουν τη μητέρα τους, την οικογένειά τους, στην Ελλάδα. Τι κάνουν τώρ αυτοί; Ξέρουν

πως ή οικογένεια σήμερα δεν τα καταφέρνει με τις δραχμές που της δίνει ένας άλλος αδελφός υπάλληλος ή ένας γέρος πατέρας τεχνίτης, της στέλνουν από και-πέρα όσες περισσότητες μπορούν λίρες ή δολάρια κι' ή οικογένεια ζή. Κανέν' από τα καλ' και φιλόστοργα αυτά παιδιά δεν είπε: «Έστειλα ως τώρα στη μητέρα μου πέντε λίρες το μήνα, που έκαναν 125 δραχμές. Άς έπωφεληθώ από τη διαφορά του νομίσματος και άς της στέλνω μόνο μισή λίρα που κάνει το 'ίδιο». Όχι! αλλά καθένας είπε: «Τι είναι σήμερα στην Ελλάδα 125 δραχμές ούτε 125 δεκάρες! Άς στέλνω λοιπόν της μητέρας μου πέντε λίρες όπως πρώτα κι' άκόμη μάλιστα άλλες δυο—έμένα τι μου κοστίζει;—να πιάνω 2—3 χιλιάδες δραχμές και να ζή φτωχή που έχει τόση οικογένεια καλή τόσα έξοδα!»

Είναι άνάγκη τώρα να προσέσω, ότι και τα παιδιά που θεωρούν τη Διάπλασι σ' Μητέρα τους,—μια Μητέρα που ζή στην Ελλάδα, ενώ εκείνα λείπουν στο Έξωτερικό,—το ίδιο πρέπει να πουν; Και μήπως δεν το είπαν; Γιατί τί είναι δυο ή δέκα μπροστά σε χίλιους κι' άπάνω; Γλυκώς βέβαια τίποτα, ούτε θ' άξίζει να γίνη λόγος. Ήθικώς όμως είναι πολύ... Έγώ θα έδινα κάτι τι, για να μη βριζόνταν ούτε εκείνοι οι δυο. Γι' αυτό έξέσπασε ή θλίψη μου κι' ή άγανάκτησή μου: Για να μη βρεθούν ποτέ ούτε άλλοι δυο τέτοιοι!

Σας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΒΡΑΧΟΣ ΤΩΝ ΓΛΑΡΩΝ

(Μυθιστόρημα του Άκαδημαϊκού JULES SANDAOU

Ε'. (Συνέχεια)

Θά ιδούμε όμως σε λίγο πως έκτέλεσε την παραγγελία ο σεδαστός αυτός Μέντωρ και με τί κατορθώματα έδικαίωσε την έμπιστοσύνη που του είχε το γωριό.

Η ήμερα ήταν πολύ ζεστή, φύλλο δένδρου δεν κουνιόνταν, ή θάλασσα άπλωνόταν λάδι, ή άτμόσφαιρα ήταν πνιγρή, ή ήλιος έκαιγε τους βράχους.

Η κυρία Ειρήνη δγίε κι' έκαθρεζόταν από τα πεδία που έσκόλασαν την περσία. Ο Στέφανος ξαπλώθηκε χαμω κοντά της κι' έπειδή φοβόταν μή της φύγη κρυφά, προσπαθούσε να τον αποκοιμίση με τη χαϊδευτική και γλυκειά της φωνή. Αντι όμως ναποκοιμίση τον Στέφανο, αποκοιμήθηκε αυτή! Από τη ζέση τα βλέφαρά της έβάρυναν κι' έκλεισαν μοναχά τους κι' έπειδή ο Στέφανος έκανε τάχα πως τον πήρε ο ύπνος, μιμήθηκε κι' αυτή το παράδειγμα του παιδιού και ήσυχη,

άφησε τον ύπνο να την κυριεύση...

Η άλήθεια όμως είναι πως ο Στέφανος ήταν έξυπνος κι' είχε τα μάτια του τέσσερα (αν και κλειστά) 'Ακουγε τις φωνές των παιδιών που έπαιζαν κάτω στο γαλδ και δεν έβλεπε την ώρα πότε θα κατόρθωνε να βρη ευκαιρία να τρέξη κι' αυτός στη συντροφιά τους. Αφού λοιπόν κρυφοκοίταξε κι' είδε πως ή μητέρα του είχε κλείσει τα μάτια, έμεινε ήσυχος λίγη ώρα άκόμη, έπειτα... σηκώνεται σιγά-σιγά, κοιτάζει πίσω του σαν τον κλέφτη και μια και δυο, τρέχει στο γαλδ.

Πλησιάζοντας, άξαφνα στάθηκε, γιατί είχε ιδη κάτι, που τον έσάστισε, τον έξάλισε, τον έμάγευσε:

Όλα εκείνα τα κουτσούβελα, ήταν μέσα σε μια βάρκα, δεμένη εκεί στην προκυαία. Κι' άς είχαν αφήσει ρητή παραγγελία οι γονείς τους να μη μπούν στη θάλασσα! Ο φρόνιμός τους όδηγός και σύμβουλος, ό γιός του καπετάν-Κουπιά, είχε αρπάξει τα κουπιά και μ' όλη του τη δύναμη τα κουνούσε. Οι μικροί σύντροφοί του χοροπηδούσαν και με τις άτακτες κινήσεις των ποδιών και των χεριών, έκαναν τη δεμένη βάρκα να γέρνη πότε δεξιά και πότε άριστερά και να βυθίζη πότε την πρόρα της και πότε την πρόμη της. Έτσι τα παιδιά άφανταζόνταν πως βρίσκονται στη μέση του ωκεανού.

Αμα είδαν το Στέφανο, φώναξαν όλοι:

«Ο Στέφανος!.. Να ό Στέφανος!.. Έλα, Στέφανος, μαζί μας!.. Έλα!»

Τον όδραν άνοιγμένο αν έβλεπε ο Στέφανος και αν άκουγε τη φωνή δώδεκα άγγέλων να τον προσκαλούν να πάη να καθήση μαζί τους στον Παράδεισο, δεν θα αισθανόταν περισσότερη συγκίνηση θυμούμενος όμως την παραγγελία της μητέρας του άποκριθήκε:

«Όχι, δεν έρχομαι δεν μ' άφίνει ή μαμμά μου. Έλα δά! φώναξε ό γιός του Κουπιά, ό πιο διαβολεμένος απ' όλους σάματις μ' άφινουν οι δικές μας;.. Μα τι κακό είναι αυτό που κάνουμε;—Δε βλέπεις; ή βάρκα είναι δεμένη, έπρόσθεσε έν άλλο παιδί. Κι' όλα τάλλα φώναζαν:

«Έμπα λοιπόν, Στέφανος, έμπα! Άλλά ό Στέφανος έμεινε άκίνητος, άναποφάσιτος, με τα χέρια στις τσέπες και με τα μάτια καρφωμένα στην άβυσσο που τον τραβούσε.

«Όχι!» ψιθύρισε πάλι.

—Γιούχα του Στέφανου!.. Γιούχα του φοβητοσύρη, του άφιλότιμου!..

Ο Στέφανος δεν μπόρεσε πιά να κρατηθή. Γόρισε και κρυφοκοίταξε προς τα πεδία που είχε αφήσει τη μητέρα του άποκοιμισμένη και διαμιν, με άπόφαση, πήδησε μέσα στη βάρκα, ένφ τ' άνόητα εκείνα παιδιά τώρα τον χειροκρατούσαν.

Με το κίνημά του αυτό, ό Στέφανος έκανε σφάλμα διπλό: πρώτο άκουγε το φιλότιμό του, που του έλεγε να δείξη στα παιδιά εκείνα πως δεν ήταν φοβητοσύρης και άφιλότιμος όπως τον είπαν, (άδυναμια που σε πολλά και παράτολμα σπρώχνει) και δεύτερο έκανε το κεφαλιό του, παρασυρόταν δηλαδή σε μια διασκέδαση που ή μητέρα του την είχε άπαγορεύσει.

Αλλά το πράγμα δεν έμεινε ως έδω. Αν είναι άλήθεια εκείνο που λένε, ότι τρώγοντας άνοίγει ή όρεξη, άκόμα περισσότερο θάληθεύη όταν τρώ-

Κοιτάζει πίσω του σαν τον κλέφτη... (Σελ. 51, σ' α')

με καρπό που μ' άπαγόρευαν να τον άγγίζουμε. Το ένα σφάλμα φέρνει άλλο ή, όπως έλεγαν οι άρχαίοι, «ένός άτόπου δεθέντος, μωρία έπεται». Κι' ένας μεγάλος ποιητής είπε πως το κακό μοιάζει με τις μηχανές εκείνες που έχουν τροχούς με δόντια. Άμα ό τροχός άρπάξη μια φορά την άκρη του φορέματός μας, δεν την άφινει πιά, αλλά μ' άς παρασύρει και μ' άς κάνει πητα μέσα στα σίδερα.

Η θάλασσα ήταν σαν καθρέφτης. Μια δόλαιρη ώρα χάλασαν τον κόσμο τα διαβολόπαιδα εκείνα μέσα στη βάρκα που την έκαναν να τραμπαλίζονται. Υστερα όμως άρχισαν να χαριούνται το παιχνίδι. Τι γούστο είχε, άφού ή βάρκα, ό,τι κι' αν έκαναν, δεν προχωρούσε καθόλου; Μα και πως μπορούσε να προχωρήση, άφού ήτανε δεμένη;

Τότε ό Κουπιάς, το παλληκάρι της

φακής, που με μεγάλο καμάρι κρατούσε τα κουπιά, είπε στους συντρόφους του αν ήθελαν να κάμουν ένα γυράκι μέσα στο λιμάνι.

Περιττό να πούμε πως τάτακτα εκείνα παιδαρέλια με μεγάλη χαρά δέχτηκαν την πρόταση του καπετάνιου τους:

«—Ναι! ναι!.. Ζήτω του Κουπιά, ζήτω του!» φώναξαν όλα.

Κι' ό Στέφανος πετούσε απ' τη χαρά του.

Ο δυστυχισμένος! Είχε παρασυρθή τόσο από την άπειθείά του, ώστε αυτός ό ίδιος έλυσε το σχοινί, που κρατούσε τη βάρκα δεμένη στην προκυαία.

Ίδωτε τους, ξεκίνησαν! Τι ώραία! τι ώραία!

Ο Χριστόφορος Κολόμβος, όταν ξεκινούσε νανακαλύψη το Νέον Κόσμο, δεν άχχε ούτε περισσότερη χαρά, ούτε περισσότερη έπαρση.

Η βάρκα εκείνη, έτοιμη ναπομακρυνθή από την προκυαία ή θάλασσα εκείνη, ή ήσυχη κατά το φαινόμενο τα φαιδρά κι' εδτοχισμένα εκείνα παιδιά τη στιγμή του ξεκινήματος,—όλα, μικρές μου αναγνώστη, σου δείχνουν πως φανερά, πόσο εύκολα ό άνθρωπος μπορεί να άπατηθή, οποιαδήποτε ήλικία κι' αν έχη. Νά, τα παιδαρέλια νομίζουν πως θα μπόρεσουν να σταματήσουν, στην ώρα, εκεί που θέλουν. Φαντάζονται πως θα προφτάσουν να πάνε ως το άπέναντι μέρος του λιμανιού. Γιατί μόνο ένα «γυράκι» θα κάμουν και θα έπιστρέψουν στην προκυαία τους, να ξαναδέσουν τη βάρκα. Έτσι έμπιστεύονται τη ζωή τους στο ρεθμα που τα παρασύρει στην άβυσσο! Γιατί μόλις άπομακρύνθηκε από τα κροιάλι, ή βάρκα άρχισε σιγά-σιγά να τραβιέται σ' άνοιχτά, χωρίς να το πάρουν είδηση τα παιδιά καθόλου.

(Έπεται συνέχεια)

Μετάφρασις Π. Ι. Φ. και Γ. Ε.

ΡΗΤΑ

9.

«Όποιος γράμματα δε μάθη, Μ' ένα κούτσουρο θα μειάξη... Ο μικρός κι' αν κίνη λάθη, Ο καθείς δεν τα ξετάζει. Μά μουστάκι σαν θά βγάλη, Όσο πλουσίος κι' αν γίνη, Τον γελάν μικροί μεγάλοι Για την άγραμματοσύνη.

CHEF

